

Til: Haderslev Kommunalbestyrelse / Plan- og Miljøafdelingen

Vedrørende: Høringssvar til lokalplan 16-3 og kommuneplantillæg 12-2025 – Solenergianlæg ved Strandelhjørn

Som borger i nærområdet til det foreslåede projekt ved Strandelhjørn fremsender jeg hermed mine indsigelser mod etableringen af det planlagte solenergianlæg. Jeg ønsker, at kommunalbestyrelsen genovervejer projektet af følgende årsager:

1. Visuel påvirkning og ødelæggelse af landskabet

Det planlagte område nord for Strandelhjørn er i dag et åbent kulturlandskab. Etableringen af et massivt teknisk anlæg med solceller, transformere og indhegning vil ændre områdets karakter fundamentalt. Selvom lokalplanen foreskriver afskærmende beplantning, vil det tage mange år, før denne har en reel effekt, og det vil aldrig kunne skjule det industrielle præg, som anlægget påfører vores natur.

2. Bekymring vedrørende batterianlæg (BESS) og støj

Lokalplanen giver mulighed for opstilling af batterianlæg (BESS) og step-up transformere. Jeg er bekymret for den konstante støj (lavfrekvent summen), som disse tekniske installationer kan medføre, særligt i de stille aftentimer. Derudover skaber batterianlæg usikkerhed i forhold til brandfare og miljørisici i et område, der ellers er udlagt til landbrug og natur. Batterianlæg (BESS) og transformere udsender en konstant summen. Visse dyrearter er meget følsomme over for støj og vibrationer, hvilket kan få dem til helt at fravælge området i en stor radius omkring anlægget.

3. Refleksion og lysgener

Solpaneler kan give generende reflekser, især i solrige perioder, hvilket kan påvirke både naboer og trafikanter.

4. Risiko for tungmetaller, bly i miljøet

Hvis panelerne knuses (f.eks. ved ekstremt hagl, brand eller ulykker under nedtagning), kan der i teorien udvaskes små mængder bly eller andre metaller, hvis de ligger i naturen i mange år.

Solcellerne BESS indeholder typisk Lithium-ion eller lignende teknologier. Risikoen her er primært knyttet til brand. Ved en brand i et batterianlæg kan der frigives giftige dampe og slukningsvandet kan blive forurenset med kemikalier. Det er derfor afgørende, at miljøvurderingen for Strandelhjørn indeholder en stærk beredskabsplan for brand.

5. Hvilke stoffer er der i solcellerne?

De fleste solceller i Danmark (ca. 90-95 %) er baseret på krystallinsk silicium. De indeholder primært:

- Glas, aluminium og plast: Udgør størstedelen af panelet.
- Bly: Findes i små mængder i det loddetin, der forbinder cellerne.
- Sølv: Bruges i de fine linjer (fingre) på selve cellen.

Der findes også tyndfilmssolceller, som kan indeholde mere problematiske stoffer som Cadmium-Tellurid (CdTe). Cadmium er et giftigt tungmetal.

6. Påvirkning af herlighedsværdi og lokalmiljø

Strandelhjørn er et attraktivt bosætningsområde netop på grund af de åbne vidder og adgangen til natur. En omdannelse af store landbrugsarealer til en "solcellepark" forringer værdien af vores ejendomme og reducerer livskvaliteten for os, der har valgt at bo i det åbne land. Den foreslåede stiforbindelse gennem anlægget opvejer ikke tabet af det uforstyrrede landskab.

7. Fragmentering af levesteder

Indhegningen af det store område er den mest direkte påvirkning. Hegn omkring solcelleparker forhindrer større pattedyr som råvildt, krondyr og harer i at bevæge sig frit gennem landskabet netop på tværs af solcellearealet. Vi har tit oplevet krondyr, råvildt, harer, ræve der går på tværs af disse marker hvor solcellerne skal stå. Det skaber en barriere i deres naturlige ruter mellem skov og mark.

I de store grantræer nede af markvejen midt ude på solcelleprojektet er der flagermus (fredet dyr) som søger ly i træerne, og flagermus søger føde på området.

8. Tab af fødesøgningsarealer for fugle

Mange fuglearter, herunder rovfugle, isfugle og agerhøns, benytter de åbne marker ved Strandelhjørn til at finde føde. Når markerne dækkes af glas og metal, forsvinder adgangen til de insekter og smånavere, de lever af. For trækkende fugle kan de store spejlende flader desuden forveksles med vandoverflader (den såkaldte "lake effect"), hvilket kan føre til kollisioner. Vi har store samlinger af svaner, gæs på disse marker inden de trækker sydpå.

9. Ændring i mikroklima og planteliv

Under solpanelerne opstår der permanent skygge og ændrede fugtighedsforhold. Det betyder, at den naturlige vilde flora, som insekter og smådyr er afhængige af, ændres. Selvom man ofte sår græs, bliver det sjældent en rig naturtype, medmindre

der er tale om målrettet naturpleje med hjemmehørende arter. Forskning viser, at panelerne ændrer jordens temperatur og fugtighed. Om sommeren er jorden under panelerne køligere, hvilket påvirker, hvilke planter og mikroorganismer der kan trives. I de store grantræer nede af markvejen midt ude på solcelleprojektet er der flagermus (fredet dyr) som søger ly i træerne, og flagermus søger føde på området, hvor disse fødesteder bliver ødelagt.

10. Insekternes vilkår

Lysrefleksioner fra panelerne kan forvirre vandinsekter, der lægger æg på de mørke flader i troen på, at det er vand, hvilket kan skade de lokale insektpopulationer og dermed fødekæden for områdets fugle.

11. Bevarelse af landbrugsjord og biodiversitet

Selvom planen nævner reetablering som landbrug eller natur efter endt drift, vil jorden i årtier være udtaget af produktion og præget af tekniske installationer. Jeg mener, at store solenergianlæg bør placeres på eksisterende tagflader eller i erhvervsområder langs motorveje frem for at inddrage værdifuld landbrugsjord og naturnære arealer ved Strandelhjørn.

Konklusion

Jeg opfordrer Haderslev Kommunalbestyrelse til at afvise lokalplan 16-3. Projektet er for dominerende for Strandelhjørn og tager ikke tilstrækkeligt hensyn til de borgere, der skal leve i direkte nærhed af anlægget hver dag også set i betragtning af de sundhedsmæssige og miljømæssige risici der er ved projektet.

Med venlig hilsen,

Janne Holst, Strandelhjørn bygade 16